

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 30. 11. 1970, sp. zn. Tpj 28/70-IX.

Číslo: 8/1971

Právní věta:

I. Skutočnost, že škoda způsobená činom poísaným v § 3 ods. 1 Zákona o přečinoch je nižšia ako 1500 Kčs nevyklučuje možnosť kvalifikovať skutok ako trestný čin, ak je táto kvalifikácia odôvodnená vzhľadom na stupeň nebezpečnosti spáchaného činu pre spoločnosť.

II. Okolnosť, že skutok, ktorý formálne vykazuje znaky prečinu podľa § 3 ods. 1 Zákona o přečinoch, bol iba s ohľadom na recidívu páchatela posúdený ako trestný čin, nebráni, aby páchatel bol posúdzovaný ako obzvlášť nebezpečný recidivista.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.11.1970

Spisová značka: Tpj 28/70-IX.

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Přechin

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132

140/1961 Sb. § 132 odst. 2 písm. a)

140/1961 Sb. § 132 odst. 2 písm. b)

140/1961 Sb. § 132 odst. 2 písm. d)

140/1961 Sb. § 136

140/1961 Sb. § 136 odst. 2 písm. b)

140/1961 Sb. § 248

140/1961 Sb. § 250

140/1961 Sb. § 257

140/1961 Sb. § 3 odst. 4

140/1961 Sb. § 41 písm. b

140/1961 Sb. § 88

150/1969 Sb. § 3 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Odôvodnenie:

Najvyšší súd SSR z viacerých rozhodnutí nižších súdov zistil, že dochádza k značnej divergencii

medzi súdmi v prípadoch, že posudzujú páchatelov, ktorí činom obdobným prečinu podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/1969 Zb. spôsobili škodu na majetku nižšiu ako 1500 Kčs, pričom skutok so zreteľom na osobné a povahové vlastnosti páchatelov alebo na charakter a spôsob jeho vykonania je charakterizovaný znakmi podstatne zvyšujúcimi stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Ide o prípady krádeží, ktoré spáchali osoby práce sa štítiace, už predtým trestané pre majetkovú trestnú činnosť, v niektorých prípadoch dokonca už ako obzvlášť nebezpeční recidivisti, ďalej o krádeže spáchané nebezpečným spôsobom svedčiacim o tom, že sama výška spôsobenej škody závisela viac od objektívnych okolností ako od predstavy a vôle páchatela (vlámanie do uzavretých priestorov, vreckové krádeže a pod.), pričom sa vyskytli aj prípady, kde čin bol spáchaný za okolností podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby podľa príslušných ustanovení Trestného zákona (napr. páchatel vykonal násilie, aby si uchoval odcudzenú vec). Rôznorodosť súdnej praxe sa potom javí hlavne v tom, že čiastočne sa takéto prípady kvalifikujú ako prečiny podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/1969 Zb., čiastočne ako trestné činy obdobné tomuto prečinu.

V zájme ustálenia súdnej praxe pri rozhodovaní v hraničných prípadoch, kde sú pochybnosti o tom, či čin naplňuje znaky skutkovej podstaty prečinu podľa § 3 ods. 1 Zákona o prečinoch alebo niektorého obdobného trestného činu podľa Trestného zákona, vydáva trestné kolégium Najvyššieho súdu SSR toto stanovisko:

Po porovnaní znakov zákonnej skutkovej podstaty prečinu podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/1969 Zb. so znakmi zákonnej skutkovej podstaty obdobných trestných činov, a to podľa § 132 ods. 1, § 136 ods. 1 písm. a), § 247 ods. 1, § 248 ods. 1, § 250 ods. 1 a § 257 ods. 1 Tr. zák. zistíme, že znaky skutkovej podstaty citovaných prečinov a trestných činov sú totožné až na výšku činom spôsobenej škody tak, že výška škody je u prečinov maximalizovaná sumou 1500 Kčs, pričom pre trestný čin sa vyžaduje len v prípade § 257 ods. 1 Tr. zák., aby vec, proti ktorej páchatelov útok smeroval, mala vyššiu hodnotu. Tedy **výška škody, maximalizovaná sumou 1500 Kčs, je zákonným znakom skutkovej podstaty prečinu podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/1969 Zb.** Z toho potom vyplýva, že znak „škoda neprevyšujúca 1500 Kčs“ ako zákonný znak prečinu podľa § 3 ods. 1 Zákona o prečinoch súčasne obmedzuje použitie zákonných skutkových podstat uvedených v § 132 ods. 1, § 136 ods. 1 písm. a) a § 247 ods. 1, § 248 ods. 1, § 250 ods. 1 a § 257 ods. 1 Tr. zák.

Napriek tomu, že znak „škoda neprevyšujúca 1500 Kčs“ je zákonným znakom prečinu podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/1969 Zb., je trestné kolégium Najvyššieho súdu SSR toho názoru, že v konkrétnych prípadoch možno páchatela postihnúť za trestný čin i za konanie obdobné tomuto prečinu (tj. ak činom spôsobená škoda je nižšia ako 1500 Kčs), a nie za prečin, ak je takáto kvalifikácia odôvodnená ustanoveniami Trestného zákona.

Pri porovnaní zákonných skutkových podstat prečinu podľa § 3 ods. 1 Zákona o prečinoch s ustanoveniami o obdobných trestných činoch nemôže ujsť pozornosti, že s výnimkou trestného činu podľa § 257 ods. 1 Tr. zák. Trestný zákon nikde neuvádza dolnú hranicu výšku spôsobenej škody. Preto z hľadiska ustanovení Trestného zákona môže byť naplnená zákonná skutková podstata trestných činov podľa § 132 ods. 1, § 136 ods. 1 písm. a), § 247 ods. 1, § 248 ods. 1 a § 250 ods. 1 Tr. zák. aj vtedy, keď je škoda spôsobená takýmto činom nižšia ako 1500 Kčs. Z toho vyplýva, že prečin podľa § 3 ods. 1 Zákona o prečinoch je v pomere subsidiarity k vypočítaným trestným činom. To znamená, že jeho aplikácia v praxi môže prísť do úvahy len vtedy, ak vzhľadom na § 1 ods. 1 Zákona o prečinoch stupeň nebezpečnosti spáchaného činu pre spoločnosť nie je podstatne vyšší ako spoločenská nebezpečnosť typická pre prečiny. Z týchto okolností treba v prvom rade spomenúť tie, ktoré bez ohľadu na výšku spôsobenej škody podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby a pre svoju závažnosť v zmysle § 88 Tr. zák. podstatne zvyšujú stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Ide napr. o okolnosti, že čin spáchala organizovaná skupina, ktorej bol páchatel členom, že ho páchatel spáchal pre zárobok, alebo že sa pokúsil bezprostredne po krádeži uchovať si vec násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia a pod. (Porovnaj § 132 ods. 2 písm. a), b) a d), § 136 ods. 2 písm. b),

§ 247 ods. 2 písm. a), b), c), § 248 ods. 2 písm. a), § 250 ods. 2 písm. a) a § 257 ods. 2 písm. a) a c) Tr. zák.). V týchto prípadoch a bez ohľadu na výšku spôsobenej škody môže byť čin kvalifikovaný ako trestný čin.

Kvalifikáciu činu ako trestného činu môžu však odôvodniť aj ine okolnosti, v Trestnom zákone výslovne neuvedené. Musia to však byť okolnosti, ktoré po zhodnotení podľa § 3 ods. 4 Tr. zák. výrazne zvyšujú stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť. Z týchto okolností prichádza v praxi do úvahy najčastejšie recidíva majetkových trestných činov, pravda, za podmienky, že vzhľadom na recidívu je stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť taký vysoký, že to odôvodňuje kvalifikáciu činu ako trestného činu.

Ak teda konaním obdobným prečinu podľa § 3 ods. 1 Zákona o prečinoch bola spôsobená škoda nižšia ako 1500 Kčs, možno skutok kvalifikovať ako trestný čin, ak spáchaný čin vzhľadom na stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť hodnotený podľa kritérií uvedených v § 3 ods. 4 Tr. zák., naplňuje skutkovú podstatu niektorého trestného činu obdobného tomuto prečinu a stupeň nebezpečnosti spáchaného činu pre spoločnosť túto kvalifikáciu odôvodňuje.

Skutočnosť, že čin byl so zreteľom na recidívu páchatela posúdený ako trestný čin podľa niektorého z odpovedajúcich ustanovení Trestného zákona, nebráni tomu, aby páchatel bol posudzovaný ako obzvlášť nebezpečný recidivista v zmysle § 41 písm. b) Tr. zák. V tomto smere je potrebné z vykonaných dôkazov hodnotiť, či predchádzajúce odsúdenie páchatela, dĺžka doby, ktorá uplynula od jeho predchádzajúceho odsúdenia, a ďalšie okolnosti svedčiace v jeho neprospech sú okolnosťami, ktoré zvyšujú stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť naľtoľko, že páchatela treba v zmysle § 41 písm. b) Tr. zák. považovať za obzvlášť nebezpečného recidivistu, ktorému pre splnenie účelu trestu uvedeného v § 23 ods. 1 Tr. zák. treba uložiť trest odňatia slobody v sadzbe zvýšenej podľa § 42 ods. 1 Tr. zák.